

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף יז.

עבד עברי שחלה בשנות עבדותו האם צריך להשלים?

כשעושה מעשה מחט	כשלא עושה שום מלאכה	
לא צריך להשלים ¹	צריך להשלים	עבד ג' שנים וחלה שלש
לא צריך להשלים	לא צריך להשלים	עבד ד' ² שנים וחלה שנים

כמה מעניקים, ומניין?

ומניין?	כמה מעניקים?	
גז"ש "ריקס" "ריקס" - מבכור	חמש עשרה סלעים ³	לר' מאיר
גז"ש "נתינה" "נתינה" - מקנס דעבד כנעני ⁴	שלשים סלעים	לר' יהודה
גז"ש "מיכה" "מיכה" - מערכין ⁵	חמישים סלעים	לר' שמעון

אין מעניקים אלא דבר שינו "בכלל ברכה", האם מעניקים מדברים דלהלן?

פרדות	כספים	
מעניקים - דמשבחן בגופייהו	אין מעניקים - דאינם מתרבים	לר' שמעון
אין מעניקים - דאינם יולדות	לגירסתנו: מעניקים - דעושה בהם עסק לספרים אחרים ⁶ : אין מעניקים	לר' אליעזר בן יעקב

קידושין דף יז:

עבדים דלהלן האם עובדים את היורשים?

את הבת או שאר יורשים	את הבן	
אינו עובד	עובד	עבד עברי
אינו עובד	אינו עובד	נרצע, אמה עבריה והנמכר לעכו"ם

¹ ואפי' חלה כל שש - ג"כ אין צריך להשלים אם היה עושה מעשה מחט.

² לאו דוקא ארבע, אלא משלש שנים ויום אחד נקרא כבר שנה רביעית.

³ דהיינו חמש מכל מין ומין, כלומר חמש מצאן, חמש מגורן (תבואה) וחמש מיקב (יין). ואם רוצה להרבות לו ממין אחד על מין אחר, רשאי. וזה הטעם שעשה ר"מ החשבון: "שהם ט"ו סלעים".

⁴ ולא ילפינן הגז"ש הזו ד"נתינה" "נתינה" מ"נתינה" הכתובה בערכין, כיון שעדיף ללמוד משלשים של עבד שהוא פחות - דתפסת מרובה לא תפסת, וכן עדיף ללמוד עבד מעבד.

⁵ וילפינן מהמרובה שבערכין, משום דכתיב "אשר ברכך".

⁶ גירסא זו הביאו התוס' (בעמוד ב' בד"ה למר), דלא גרסו בגמ' "וראב"י כספים משבחי בעסקא". ולשיטתם אם ממעטים פרדות הגם שמשבחחים בגופייהו, כ"ש שיש למעט כספים שאינם משבחחים מעצמם כלום.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף יז:

בדברים דלהלן, מי קודם למי, הבן או האח או הבת?

הבת	האח	הבן	
אינה מעמידה	אינו מעמיד ¹	מעמיד	לענין להעמיד שדה אחוזה
----	אינו מייעד	מייעד	לענין יעוד
אינה יורשת	אינו יורש	יורש	לענין ירושת עבד עברי
מקימה שם	מייבם במקום שאין בן ובת	מקים שם ²	לענין הקמת שם / יבום
יורשת במקום שאין בן	יורש	יורש ³	לענין נחלה (תוס')

מה דין ירושה בגוי או גר שמת?

האם בנו הגר יורשו	האם בנו הגוי יורשו	
מה"ת לא יורשו, מדרבנן יורשו ⁴	יורשו מה"ת	גוי שמת
אינו יורשו לא מה"ת ולא מדרבנן ⁵		גר שמת

¹ פי', ואם פדאה אחיו מיד הקדש, ביובל תצא ממנו ותתחלק לכהנים. ורק בבן נתחדש "לאיש אחר" - לאחר ולא לבן, שאם פדאה הבן - חוזרת ביובל לאביו.

² בהוה אמינא הבינה הגמ' דכיון שאח קם תחת אחיו המת לענין יבום, חשוב הוא יותר מהבן, דהרי הבן אינו מייבם את אשת אביו להקים זרע לאביו. ודחתה הגמ', "כלום יש יבום אלא במקום שאין בן".

³ וכתבו התוס' (בד"ה מרבה, בסופו), דמה שלא חשיב ליה הכא במעלות של הבן על האח, משום שדין ירושה שייך גם באח, וחשיב הכא רק לדברים שאינם שייכים כלל באח רק בבן.

⁴ ותקנו כן חכמים כדי שלא יחזור לסורו מחמת הפסד הירושה.

⁵ ודין זה בין אם נולד הגר מן הגר בקדושה והיה הורתו שלא בקדושה, ובין אם היה הורתו ולידתו שלא בקדושה. אכן אם היתה הורתו ולידתו בקדושה, הבן הוי ישראל גמור, ובודאי יורש את אביו.